

Głos Wąbrzeski

BEZPARTYJNE POLSKO - KATOLICKIE PISMO LUDOWE.

Przedpłata: W eksped. miesięcznie 70 gr. z odroczaniem przez postę 31 gr. więcej. W wypadkach nieprzewidywanych, przy wstrzymaniu przedsiębiorstwa, złożeniu pracy, przerwaniu komunikacji, abonent niema prawa żądać postterminowych dostaw gazet, lub zwrotu ceny abonamentu. Za dalsze ogłoszenia Redakcja nie odpowiada. Redaktor przyjmuje od 10-12. Nadesłanych a nie zamówionych rękopisów Redakcja nie zwraca i nie honoruje. Redakcja i administracja ul. Mickiewicza 1. Telefon 40. Konto czekowe P. K. O. Poznań 204, 252.

Sumiennem wykonywaniem obowiązków,
budujemy silną Ojczyznę!

Ogłoszenia: Za ogłosz. pobiera się od wiersza mm. (7 lin.) 10 gr., za reklamy na str. 4-lin. w wiadomościach potocznych 30 gr. na pierwszej str. 50 gr. Rabatu udziela się przy osiemnastu ogłoszeniach. „Głos Wąbrzeski” wychodzi trzy razy tygodniowo: w poniedziałek, środek i piątek. Przy nadaniu delegacji należącej rabatu spada. Dla spraw spornych jest właściwy Sąd w Wąbrzesku. — Za terminowy druk, przepisane miejsce ogłoszenia administracja nie odpowiada. Wydawnictwo zastrzega sobie prawo nieprzyjęcia ogłoszeń bez podania powodów

Nr. 135

Wąbrzeźno, Kowalewo, Golub, czwartek dnia 16 listopada 1933 r.

Rok XII

Przegląd polityczny.

Po wyborach w Niemczech

Referendum ludowe w sprawie polityki obecnego rządu i jednoczesne głosowanie do parlamentu Rzeszy, dały wynik zgóry spodziewany: 40.523.337 wyborców wypowiedziało się za polityką rządu, przeciwko niej zaś, tylko — 2.066.066. W głosowaniu do parlamentu Rzeszy, 39.637.302 głosy padły na listę narodowo-socjalistyczną, przeciwko niej zaś, podciągnięte pod rubrykę głosów nieważnych, wypowiedziało się 3.288.423 wyborców.

Z zestawienia głosów widzimy, że nawet część tych wyborców, którzy są przeciwnikami partii narodowo-socjalistycznej w sprawach polityki zagranicznej deklaruje się po stronie rządu.

Fakty te i cyfry mają swą wymowę. Zewnętrznie mniej ciekawe niż wybory poprzednie, posiadają one jednak dla rozwoju sytuacji na terenie polityki międzynarodowej znaczenie bardziej bezpośrednie i bez porównania donioślejsze niż wszystkie dotychczasowe wyraży woli narodowej w Niemczech. —

Rząd Hitlera uzyskał całkowitą aprobatę narodu. Pociągnie to za sobą już w najbliższym czasie daleko sięgające skutki zarówno na terenie polityki wewnętrznej jak i zagranicznej.

Plan niemiecko-włoski

Jeżeli zastanowimy się nad istotnymi pobudkami ostatniego wystąpienia delegata włoskiego na ostatnim posiedzeniu prezydium konferencji rozbrojeniowej w Genewie, dojdziemy do przekonania, że pomiędzy Włochami i Niemcami istnieje jakiś plan, zmierzający do ostatecznego pogrzebienia instytucji genewskiej. —

Istotnie jak donosiły dzienniki w ostatnich dniach, zamierzają Włosi w porozumieniu z Niemcami ostatecznie doprowadzić do rozbicia Ligi Narodów i stworzyć w to miejsce inną instytucję,

Wulkany wojny dnia

A rozgrywka ta jest może bliższa jak się nam wydaje.

Wulkany wojny, podsycane płomieniami nienawiści i żądza odwetu dymią coraz bardziej i coraz wyraźniej rozlega się z kuźnic europejskiego niepokoju szcęk broni w zupełnej już jawności. — Zbroją się Niemcy, o czym pisma donoszą codziennie, o prawo do zbrojeń dla siebie wołają Węgry, stając się na konsolidującym się z takim trudem Bałkanie

Obalić Traktat Wersalski

I właśnie nigdzie tak skutecznie nie podważono zasad samych pokoju jak w

Rzesza niemiecka, osiągnie już w najbliższych dniach silniejszy niż dotąd stopień zwartości. Znikną resztki pozostałej po „Rewolucji narodowej” autonomii krajów związkowych. Jeżeli wierzyć słowom poety, który powiedział: małe wydarzenia są cieniem wielkich wydarzeń, — to w dokonaniem na wieść o całkowitem zwycięstwie hitlerowców w Hesji obaleniu słupów granicznych, — znaczących granic między Prusami i Hesją, należy upatrywać wyraźnej zapowiedzi zniesienia dotychczasowej, — zresztą po ostatniej reformie i tak już iluzorycznej odrębności krajów, związkowych.

Hasło wewnętrznych reform rzucił również minister Goebels, w swem przemówieniu o konsekwencjach „narodowego zwycięstwa”, wygłoszonym po zakomunikowaniu mu wyniku wyborów, do najbliższych swych współpracowników. —

Ważniejsze atoli są posunięcia planowane przez rząd Rzeszy na terenie międzynarodowym. Zapowiedź ich znajdujemy podaną zresztą w formie ogólnikowej w wspomnianem już przemówieniu Goebelsa. W jakim kierunku pójdą te posunięcia?

opartą na podstawie paktu czterech mocarstw.

Podróż Goeringa do Rzymu, podjęta niemal w przededniu referendum ludowego i wyborów do Reichstagu, pozostaje niewątpliwie w związku z temi planami.

Jesteśmy w przededniu decydujących rozgrywek na terenie międzynarodowym, których areną będzie narazie taka czy inna genewska, berlińska, czy wreszcie rzymska sala konferencyjna, zanim nie dojdzie do ostatecznej rozgrywki na tragicznej arenie, jaką jest pole bitwy.

zarzewiem niepokoju i dyplomatycznej intrygi.

Wysiłkom państw skupionych w wielkim bloku francusko-polsko-czeskim razem z pozostałymi państwami Małej Ententy oraz z Rosją, zmierzającym do utrwalenia pokoju, przeciwstawiają się intrygi dyplomacji, stojącej świadomie lub nawet nieraz nieświadomie na usługach Niemiec, którzy przeszkadzają dziełu utrwalenia się pokoju.

Genewie, Liga Narodów, która w myśl inicjatora Wilsona miała się stać straż-

nicą bezpieczeństwa i pokoju powszechnego, podważyła zasady pokoju i ujawniwszy w najważniejszych momentach dziejowych swą słabość, stała się zachętą do dalszego ich podważania ze strony państw, którym zależy na zburzeniu obecnego układu sił w Europie.

W rzędzie tych państw staje Rzesza niemiecka na pierwszym miejscu. Ostatnie wybory, których cel istotny grubo osłonięty frazeologią pokojową, był nie mniej ni więcej, tylko rozpoczęcie walki z Traktatem Wersalskim. Dyplomacja niemiecka, która w ostatnich właśnie dniach ujawnia wzmoczoną ruchliwość, nie omija żadnego punktu, gdzie spodziewa się znaleźć punkt podparcia dla wyważenia z posad obecnej Europy.

W Rzymie Goering, w Londynie inny z dyplomatów i polityków niemieckich pracują nad jednym i tym samym celem, rozbiciem opinii europejskiej i wciągnięciem jej w wir swej polityki. Szczególnie ostry mniej lub więcej zresztą osłonięty atak przypuszczono na punkt centralny obecnego porządku rzeczy w Europie, na Paryż, nie omijając przytem i drugiego w polityce europejskiej ogniska ważnego, jakim jest Warszawa.

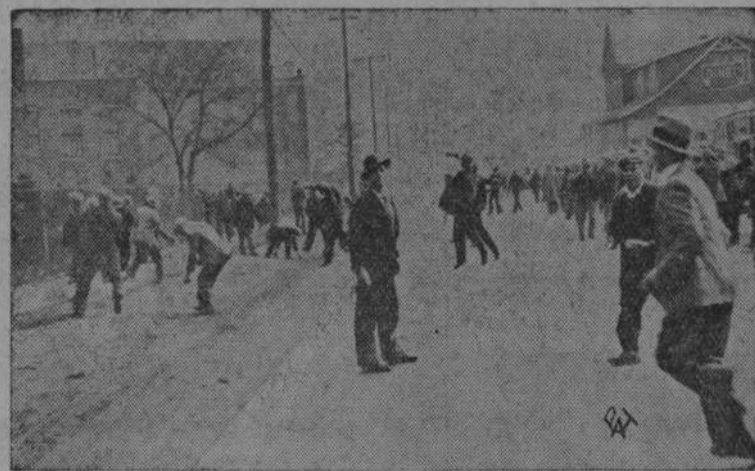
Zarówno nad Sekwaną, jak i nad Wisłą działają agenci niemieccy, aby uspić

czujność narodów najbardziej zagrożonych planem nowej inwazji niemieckiej, szczegółowo już opracowanym w biurach niemieckiego sztabu generalnego.

Cel, jaki wytknęła sobie polityka niemiecka, zmierza poza niewiadomymi narazie, ale jednak już dość wyraźnie zarysowującym się planami, co do Ligi Narodów, o których wspominałem poprzednio, — 1) do uzyskania równoprawienia z innymi mocarstwami, bez przyjmowania ze swej strony jakichkolwiek zobowiązań w kwestji rozbrojeniowej, 2) do przyłączenia do Niemiec wszystkich ziem, zamieszkałych przez żywioł niemiecki (idea t. zw. Volksstaat, państwa, obejmującego bezwzględnie wszystkich członków danego narodu, jest jednym z podstawowych kanonów hitlerowskiej polityki) i 3) do odebrania utraconych w wielkiej wojnie kolonii zamorskich. Innymi słowy do przekreślenia skutków przegranej wojny.

Wybory, które nie przypadkowo, ale z zupełną świadomością wyznaczono na dzień najbliższy leżący daty 11 listopada mają być zapoczątkowaniem likwidacji powojennego układu sił i nowego odrodzenia się Niemiec.

ZABURZENIA STRAJKOWE W AMERYCE

W stanie New-Jersey wybuchł strajk, podczas którego doszło w kilku miejscowościach do krwawych starć z policją. — W wyniku starć kilka osób poniosło śmierć, a kilkanaście zostało rannych. — Na zdjęciu scena walki policji ze strajkującymi robotnikami w mieście Paterson.

Hindenburg dziękuje Hitlerowi

BERLIN. Biuro Wolfa donosi, że prezydent Hindenburg przyjął kanclerza Hitlera, z którym w związku z wynikami wyborów niemieckich, omawiał kwestje

polityczne. Prezydent Rzeszy wyraził przytem kanclerzowi podziękowanie za dokonanie dzieła zjednoczenia narodu niemieckiego.

Zamordował ojca, siostrę i siostrzenicę

LUBLIN. Donoszą z Zamościa: We Wsi Wielonczka, w pow. zamojskim, — mieszkaniec tej wsi Michał Świergoń zamordował swego ojca Stanisława, star-

ca 70-letniego, oraz siostrę Antoninę i siostrzenicę 9-letnią Leokadję.

—:o:—

Święto Policji Państwowej

WARSZAWA. Dnia 10 bm. odbyła się w Warszawie uroczystość dorocznego święta korpusu Policji Państwowej.

O godz. 10 odbyła się msza żałobna w kościele Pokarmelickim, odprawiona przez ks. kapelana P. P. Kolański za poległych funkcjonariuszy P. P. Na nabożeństwie obecni byli prezes Rady Ministrów Janusz Jędrzejewicz, podsekretarz stanu w Prezydium R. M. Siedlecki, wiceministrowie Spraw Wewnętrznych Dolanowski i Korsak, pp. wojewodowie Twardo i Jaroszewicz oraz główny komendant P. P. płk. Maleszewski.

Pozatem, oprócz przedstawicieli policji, przybyłych ze wszystkich województw licznie reprezentowane były władze wojskowe i centralne władze państwowe.

O godz. 12 odbyło się w sali honorowej Gł. Komendy P. P. odsłonięcie tablicy poległych policjantów. Odsłonięcia tablicy dokonał wiceminister Dolanowski, poczem przemówienie wygłosił komendant główny P. P. płk. Maleszewski.

Na odsłonięciu obecni byli: p. marszałek Senatu Wł. Raczkiewicz, dyrektor protokołu dyplomatycznego Romer i inni.

O godz. 13 odbyło się na Pl. Marszałka Piłsudskiego złożenie wieńca przez delegację P. P. z komendantem głównym P. P. na czele, poczem przed pomnikiem ks. Józefa Poniatowskiego odbyło się odczytanie nazwisk poległych w zeszłym roku funkcjonariuszy P. P. Następnie komisarz główny P. P. dokonał dekoracji Krzyżem Zasługi za dzielność 11 policjantów. Po krótkim przemówieniu komisarza głównego zebrani wzniesli okrzyk na cześć Najjaśniejszej Rzeczypospolitej Polskiej i Jej Prezydenta prof. Mościckiego oraz Pana Marszałka Piłsudskiego.

Na uroczystościach na Pl. Marszałka Piłsudskiego obecni byli wiceministrowie Korsak i Piestrzyński, szef Sztabu Głównego gen. Gąsiorowski, komendant miasta Szajewski, szef gabinetu M. S. Wojsk. ppłk. Sokółowski i inni.

—o—

Na zdjęciu moment odczytywania listy poległych. Stoją od lewej: wiceminister Piestrzyński, komisarz Rządu Jaroszewicz, szef sztabu głównego gen. Gąsiorowski, komendant główny P. P. Jagrym-Maleszewski.

Marszałek Piłsudski doktorem honoris causa

POZNAŃ. Na posiedzeniu Senatu Uniwersytetu Poznańskiego postanowiono nadać, na wniosek wydziału rolniczo-leśnego tegoż Uniwersytetu, tytuł doktora honoris causa Marszałkowi Piłsudskiemu. Protokół tego posiedzenia mówi o zasługach Marszałka dla rolnictwa polskiego i nauki rolniczej, przyczem szczególnie podkreśla zasłu-

gi Marszałka w r. 1918, kiedy to, powróciwszy z Magdeburga, szybką decyzją spowodował opuszczenie Polski przez wojska okupacyjne i w ten sposób uchronił rolnictwo polskie od zniszczenia.

—o—

Program radiowy

CZWARTEK, 16. 11. 33.

7,00 Audycja poranna. 12,05 Lekkie piosenki i monologi. 12,35 V-ty koncert szkolny z Filharmonji Warsz. 15,40 Muzyka lekka. 16,40 Należyte wyzyskanie opału węglowego. 16,55 Koncert solistów. 17,50 Kącik dla młodzieży wiejskiej. 18,00 Odczyt. 18,20 Słuchowisko p. t. „Pygmaljon” wg. Bernarda Shaw'a. 19,25 Odczyt aktualny. 20,00 „Witlorauda” — Sceny liryczne do słów J. Krzewskiego z muzyką Stanisława Moniuszki. 21,00 Skrzynka pocztowa techniczna. 21,15 Muzyka lekka. 22,00 Wiadomości sportowe. 22,10 Muzyka taneczna.

PIĄTEK, 17. 11. 33.

7,00 Audycja poranna. 12,05 Muzyka salonowa w wyk. ork. Tadeusza Sereżyńskiego. 15,55 Utwory skrzypcowe z płyt. 16,40 Przegląd wydawnictw. 16,55 Drugi koncert z cyklu Muzyka Słowiańska. 17,50 Rezultat działalności urzędów rozjemczych. 18,00 Odczyt. 18,20 Polski, walce, oberki, mazury i kujawiaki z płyt. 19,25 Feljton aktualny. 19,45 Dziennik wieczorny. 20,00 Pogadanka muzyczna. 20,15 Koncert symf. z Filharm. W przerwie ok. 21,00—21,15 Sprawa piszących kobiet — feljton. 22,40 Wiadomości sportowe. 22,50 Zapomniane przeboje z płyt.

Biskup Matulonis po powrocie z Rosji Sow.

LAUREACI NAGRODY NOBLA.

W tych dniach Szwedzka Akademia Nauk przyznała nagrody w dziedzinie fizyki za rok 1932 i 1933. Nagrodę za rok 1932 otrzymał prof. Werner Heisenberg z Lipska (na lewo), nagrodę za r. 1933 prof. Erwin Schrödinger z Wiednia. Uczony ten przyjął przed kilku laty obywatelstwo niemieckie, obecnie jednak wniósł do austriackiego urzędu kanclerskiego prośbę o przyznanie mu z powrotem obywatelstwa austriackiego. Po przewrocie hitlerowskim prof. Schrödinger przeniósł się do Oxfordu.

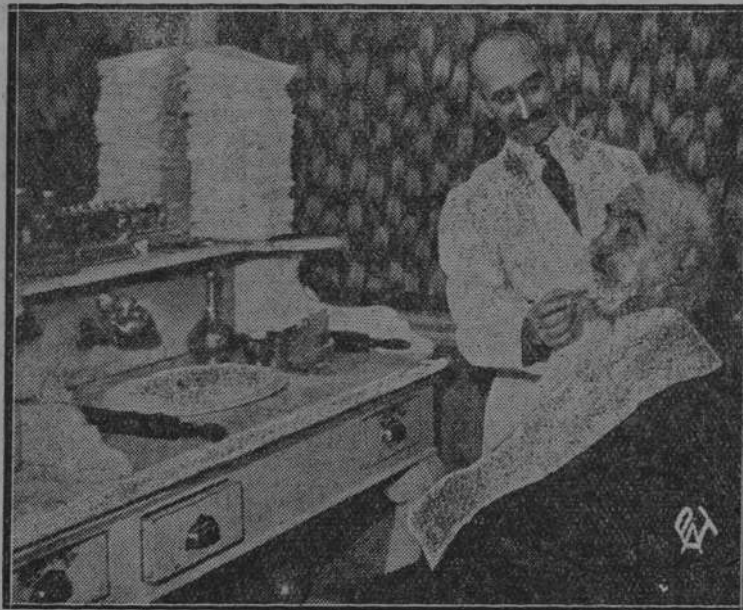
Pomnik ś. p. Żwirki i Wigury odsłonięty zostanie w maju

BRNO. Jak informuje Morawski Aeroklub, przygotowania do wzniesienia pomnika ś. p. Żwirki i Wigury są na ukończeniu. Klub postanowił dokonać odsłonięcia dnia 31 maja przyszłego roku. Ze względu na Święto Bożego Ciała, jakie przypada na ten dzień, odsłonięcie nastąpi o godzinie 2-giej po południu. Następnego dnia rozpoczną się w Brnie obrady konstytuującego się Zwią-

zku Słowiańskich Aeroklubów z udziałem Polski, Jugosławii, Czechosłowacji i ewentl. Bułgarii i Rumunii.

Na zakończenie dnia 3 czerwca odbędzie się w Brnie słowiański meeting lotniczy, w którym liczny udział zapowiedzieli lotnicy polscy.

WYBRANIEC LOSU.

Główna wygrana francuskiej loterii państwowej, w wysokości 5 milionów franków przypadła w udziale fryzjerowi w Tarascon p. Bonheure. — Na zdjęciu — szczęśliwy wybraniec losu przy pracy w swym zakładzie fryzjerskim.

Oreǳie Hitlera do narodu.

BERLIN. W związku z wynikami wyborów kanclerz Hitler wystosował do narodu niemieckiego oreǳie, w którym wyraża podziękowanie za „historyczne jedyne w swoim rodzaju wypowiedzenie się za prawdziwą miłością pokoju, a również za honorem i wieczystymi prawami równości Niemiec.

Równocześnie Hitler zwraca się do szturmówek i Stahlhelmu, podkreślając ich zasługi w uzyskaniu sukcesów wyborczych i zapewniając, że przyszłość poczyta im ocalenie ojczyzny za zasługę. —

—o—

Budują schrony

BERLIN. Minister Pracy Rzeszy w porozumieniu z ministrem Lotnictwa wydał rozporządzenie w sprawie przyznania subwencji na rozbudowę schronów

przed atakami lotniczymi. Subwencje przyznawane mogą być do wysokości połowy kosztów.

Skazanie niesumiennego komornika

LUBLIN. Sąd Okręgowy w Lublinie po 7-dniowej rozprawie wydał wyrok, skazujący komornika Władysława Tyborowskiego na 5 lat więzienia za róż-

nosztwa i nadużycia na szkodę Państwa. —

